

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران • صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان
نشانی: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ و ۸۸۹۲۵۴۶۷ • شماره: ۸۸۹۲۵۴۶۷ • تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹
تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸ • توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: مصیم • تلفن: ۴۴۵۳۳۷۲۵

www.sharghdaily.ir

پنجشنبه ۲۰ مرداد ۱۴۰۱ • ۱۳ محرم ۱۴۴۴ • ۱۱ آگوست ۲۰۲۲ • سال نوزدهم • شماره ۴۳۴۶ • ۱۲ صفحه
اذان ظهرتهران ۱۳:۱۰ • اذان مغرب ۲۰:۱۸
اذان صبح فردا ۴:۴۷ • طلوع آفتاب ۶:۲۱

شرق

دیالوگ روز

چ - ابراهیم حاتمی‌کیا - ۱۳۹۲

شهید چمران (فریبرز عرب‌نیا): من اوادم تا به خاطر این مردم با هم مذاکره کنیم.

عنایتی [رئیس کردهای شورشی] (مهدی سلطانی): مردم! روزهای انقلاب کجا بودی؟

شهید چمران: این بازجویی‌به؟ عنایتی: مگر ایران وطن نبود؟ چرا دوشادوش مردمتم نبودی؟

شهید چمران: جایی که من بودم دکتر اهमितش کمتر از ایران نبود.

رابطه سیلاب با فرونشست دشت رفسنجان

روز ۱۱ مرداد۱۴۰۱ گزارش شد که پس از فروکش‌کردن سیلاب، دشت رفسنجان دچار نشست شده و شکافی بزرگ در حاشیه شهر ایجاد شده است. فرونشست زمین در دشت با ایجاد شکافی بزرگ در زمین‌های کشاورزی حاشیه شهر همراه شد.

مهدی زارع

دشت رفسنجان مستعد ابتلا به چند سانحه طبیعی به‌ویژه فرونشست زمین و سیل است. در دشت رفسنجان استخراج بی‌حدومرز آب‌های زیرزمینی برای آبیاری عمدتا برای تولید پسته، سطح آب‌های زیرزمینی منطقه را بیش از ۱۵ متر بین سال‌های ۱۳۵۰ تا ۱۳۸۰ کاهش داد. حوضه رفسنجان در بخش مرکزی ایران در استان کرمان با ارتفاع عمومی بین ۱۴۰۰ تا ۱۵۰۰ متر از سطح دریا قرار دارد. در ناحیه‌های تغییر شکل سطح زمین، بین ۱۰ سانتی‌متر تا ۲۰ متر در سال فرونشست زمین گزارش شده است. کاهش سطح آب زیرزمینی باعث افزایش تنش‌های مؤثر در لایه‌های رسی و منجر به تحکیم لایه‌های زیرین می‌شود. فرونشست و شکاف برای اولین‌بار توسط کشاورزان محلی در سال ۱۳۵۶ به دلیل کاهش چاه‌های آب آنها گزارش شد. اضافه‌برداشت از آب‌های

زیرزمینی که از سال ۱۳۴۸ تا ۱۳۷۸ حدود شش برابر افزایش یافت، باعث کاهش حدود ۲۸ متری سطح آب‌های زیرزمینی در این منطقه شد. میزان فرونشست اخیر در بیشتر نواحی دشت رفسنجان در حدود ۱۰ تا ۱۵ سانتی‌متر در سال معادل کاهش حدود یک‌متری سطح آب زیرزمینی رخ می‌دهد. عمده‌ترین محصول کشاورزی منطقه پسته است و چاه‌های زیادی برای توسعه اراضی کشاورزی برای تولید مذکور حفر شده است. رفسنجان با بیشینه دمای تابستان ۴۳ درجه سانتی‌گراد و حداقل منهای ۱۸ درجه سانتی‌گراد، بارندگی سالانه ۹۵ میلی‌متر و در کوهستان‌ها ۲۴۰ میلی‌متر دارد. حوضه آبخیز دشت رفسنجان ارتباط مستقیمی با دشت بردسیر، کیوترخان و باغین دارد. اما به دلیل شرایط آب اقلیمی، جریان سطحی قابل توجهی در این منطقه وجود ندارد. مهم‌ترین مسیرهای سیلاب منطقه مسیل کیوترخان است. مسیل‌ها نقش بسیار مهمی در تغذیه سفره‌های آب زیرزمینی دشت رفسنجان دارند. متأسفانه به دلیل خشک‌سالی مداوم در سال‌های اخیر، میزان تغذیه آبخوان‌ها کاهش یافته است. شارژ مجدد بیشتر باعث برداشت بیشتر آب‌های زیرزمینی و کاهش کیفیت آب چاه‌ها می‌شود. خامه‌چیان و همکاران در دانشگاه تربیت مدرس در سال ۱۳۲۴ نشان دادند که ۲۲۶ قنات مسئولیت تأمین آب مورد نیاز کشاورزی و شرب منطقه رفسنجان

را بر عهده داشتند. اما با رشد جمعیت و توسعه کشاورزی در این منطقه، چاه‌های زیادی حفر شد و تقریباً تمام سامانه آبیاری سنتنی قنات‌ها خشک شد. حدود ۱۸۰۰ حلقه چاه با دبی ۸۵۰ میلیون مترمکعب آب در سال از سفره‌های آبخوان رفسنجان، اتار و دشت نوق استخراج می‌شود. برداشت آب بیش از ۲۰۰ میلیون مترمکعب در سال در دشت نوق و رفسنجان برآورد می‌شود. در حدود ۴۰ سال، منطقه مورد استفاده کشاورزی تا ۵۰ درصد افزایش یافت، اگرچه سرعت گسترش اخیرا به دلیل اثر خشک‌سالی و کمبود فزاینده آب کاهش یافته است. به دلیل کاهش سطح آب‌های زیرزمینی و کاهش بارندگی، شوری آب رو به افزایش است. در اکثر مناطق کیفیت آب برای مصارف کشاورزی مزارع پسته با این درجه نمک مناسب بود، اما در سال‌های اخیر درجه نمک محلول سه برابر بیشتر از دهه‌های گذشته افزایش یافته است. به‌طوری‌که در برخی از چاه‌ها به ۳۰ گرم در لیتر رسیده و میزان شوری بین سال‌های ۱۳۵۱ تا ۱۳۸۱ تا ۴۵ درصد افزایش یافت. تا زمانی که پمپاژ بیشتر در دشت ادامه دارد و تا وقتی آب در سفره از زیرزمینی موجود باشد، فرایند فرونشست ادامه خواهد داشت. جایی که یک منطقه دشت دچار فرونشست می‌شود، آب مستقیم به داخل آن جریان می‌یابد و چنین ویژگی‌ای به سیلابی‌شدن منطقه در باران‌های شدید و ناگهانی

• نذر نان پوشی بیشتر برای خردسالان و گاهی نوجوانان بیمار برای لحظه‌ای کوتاه و با سلام و صلوات بر ائمه و حضرت محمد(ص) صورت می‌گیرد و بعد از آن نان‌ها را تکه تکه کرده و با مسقطی یا حلوا به حاضرین می‌دهند. عکس: افسانه جعفری، فارس

کمک می‌کند. خشک‌سالی هم به تشکیل لایه خاک غیرقابل نفوذ در همین محدوده کمک کرده است که این نیز به شکل‌گیری روان‌آب کمک می‌کند. اگر فرونشست در طول زمان ادامه یابد، در این صورت مخروط فرونشست بزرگ‌تر می‌شود. در نتیجه، محدوده سیلابی بعدی نیز گسترش می‌یابد. از تمام پارامترهایی که ممکن است سیل ایجاد کند (شدت باران، ظرفیت نگهداری، روان‌آب، نفوذ، فرونشست زمین، کاربری زمین) پارامتر فرونشست احتمالا در طول زمان بر سیلاب اثر بیشتری می‌گذارد. از سوی دیگر پس از سیلاب، شکاف‌های از قبل موجود، محل زهکش آب سطحی جمع‌شده در سیلاب می‌شوند و با زهکش‌شدن آب سیلاب، این شکاف‌ها نیز گسترش می‌یابند؛ همان‌طورکه در رفسنجان دیده شد. وقتی از یک فاجعه ناشی از فرونشست و سیل صحبت می‌کنیم با خسارات اقتصادی و… مواجه خواهیم شد؛ بنابراین با این نوع خسارات، سازگاری ضروری است. یک نکته کلیدی در مورد سازگاری بهتر، درک همبستگی بین فرونشست زمین و سیل است. سیل به‌طور قابل توجهی تحت اثر فرونشست زمین است و پس از سیلاب شکاف‌ها در محل فرونشست آسیب بیشتری می‌رساند. بنابراین کاهش یا حتی توقف فرونشست بهترین راه‌حل برای حفظ ایمنی محیط و زمین است.

شاهنامه‌خوانی

پس از پیران

مهدی افشار

شاهنامه‌پژوه

تکیه زده، کسی جز خسرو نیست. هوا از تابیدن درفش کاپوایی به رنگ بنفش درآمد، پیرامون درفش، سواران جوشن‌ور کران تا کران در جنبش و حرکت بودند و در پس هر درفشی، درفش دیگری بر پای بود و سپاهیان ایران می‌دانستند تا یک روز دیگر سپاه یاری‌بخش به آنان خواهد پیوست. از دیگر سوی برادران پیران ویسه، لهاک و فرشیدورد به رزمگاه گودرز و پیران رفتند و به دیدار خویش یبکر بی‌جان به خون آغشته برادر را دیدند و زار بگریستند و از خون برادر به خروش آمدند و گفتند: «ای رادمرد! ای نره‌شیر! ای سوار دلیر! آن همه رادمردی و راست‌اندیشی چه شد، چرا این‌گونه زندگی را بدرد گفتی، اکنون کام دشمن شاد گشته، گیتی به تو چهره تلخ و زشت خویش را بنموده است. چه کسی دیگری می‌تواند کین تو را از دشمنانت بستاند؟ چه کسی می‌تواند راه و آیین تو را بی‌گیرد؟ کاش سرهای ما نیز از تن جدا گشته، دست‌های‌مان با تن‌های‌مان وداع کرده بود». آن‌گاه دو برادر با یکدیگر گفتند پیران پیش از مبارزه با گودرز گفته بود که اگر او در این کینه‌گاه جان سپرد از گودرز خواسته است که سپاه توران را زندهار دهد و از آنجا که جز آن دو از خاندان ویسه که حرمتی دارند و گرامی داشته می‌شوند، کسی دیگر نخواهد ماند، نمی‌خواهد دو برادرش به زندهار نزد گودرز آیند و خوار گردند، هر دو را بیابان در پیش گیرند، شاید از بد دشمنان جان به در برند. بدین‌گونه لهاک و فرشیدورد با چشمانی خون‌بار و دل‌های شکسته به لشکرگاه خویش بازگشتند و به دیدار دیدند که آن رمه گرازان، همه بی‌شبان گشته‌اند و آنان چون لهاک و فرشیدورد را بدیدند با اندوهی بس گران و سینه‌هایی آکنده از باد سرد به پرسش آمدند: «اکنون چه کنیم ما رمه‌گان رهاشده بی‌شبان؟ ما را دیگر نه توان جنگ هست

معرفی پادکست

و نه شور نبرد در نبود پیران؛ و کسی را دیگر آن دل نیست که از آهن کله بر سر گذارد و از بولاد، پیرهن کند». لهاک و فرشیدورد در پاسخ گفتند: «چه کسی را آن توان هست که از خواست بزدان کرانه جوید و روزگار این‌گونه از سر گذراند که آن بزرگمرد، از برای کینه کشته شود؛ این چنین خوار و بی‌گور و کفن، او ستون و تکیه‌گاه سپاه بود و همه دل براندوهندش، مهر سپاه بود. اکنون روان او در آن گیتی است و همه نیک و بدش، با ایزد است. اما او از گودرز پیمان گرفته که اگر در این کینه‌گاه کشته شود، با سپاه توران به درشتی و کژی رفتار نکند و گذر دهد تا به توران بازگردد و بر شما کمین نکند و به کمند نیفکندتان؛ ایرانیان مردمانی‌اند که از پیمان بازنگرند و برادر را از آنان دیگر بیمی نیست. اکنون رای‌زنی کنید؛ آیا موافق زندهارخواهی هستید یا جنگ را می‌پسندید؟ بدانید می‌توانید سنان خویش را به خواب دشمن آراسته کنید که پیران از افراسیاب یاری خواسته، سپاهی گران در اختیارش قرار دهد و دور نباشد که سپاه در پی سپاه به آنان بپیوندد و اگر عزم بازگشت دارید، ایرانیان راه بر کسی نخواهند بست، می‌توانید به سلامت بازگردید. چشم به ما دو برادر نداشته باشید که ما هرگز دل خویش را ز خشم نمی‌شویم و اندرز پیران، برادر برتر خویش را به گوش جان می‌سپاریم که به زندهار نیاییم و از راه بیابان به توران بازگردیم و اگر بر ما راه برنهند، تا جان در تن داریم با آنان به مقابله برخیزیم». سپاه توران چون سخنان برادران پیران بشنیدند، پاسخ دادند: «اکنون خسرو خود به فرماندهی به سپاه ایران پیوسته است و چه کسی را توان روبرویی با ایرانیان است که دیگر ده پهلوان‌مان و فراتر، فرمانده سپاه‌مان را از دست داده‌ایم». و بدین‌گونه سپاه توران آماده شدند تا به زندهار، روی به ایرانیان آورند.

مرکز خیر به نگهداری از دختران معلول ذهنی

کسین کاروانخ همسر ۳

نذری برای فرشته‌ها

کاروانی به وسعت یک شهر

شماره کارت بانک سپه

۵۳۸۹ ۲۱۶۷ ۱۰۱۱ ۵۸۹۲

پرداخت آنلاین در سایت

Charityvahdat.ir

☎ ۰۲۱-۲۲۹۴۲۱۳۲

☎ ۰۲۱-۲۲۹۴۷۰۱۴

☎ ۰۹۰-۲۲۹۴۷۰۱۴

📷 vahdatiha

مرکز خیر به نگهداری از دختران معلول ذهنی

وحدت

حرفه آموزی و شاهانه روزی

مراجعه حضوری 📍 میدان هروی ،گلستان ۵،خیابان شهید افشاری(ساقدوش)،کوچه وحدت،مرکز شبانه روزی وحدت